

піддаватися окремий нормативний акт, наприклад норми Кодексу законів про працю України та нормативних актів, які конкретизують норми і положення цього нормативного акта, а іноді просто його дублюють.

На зовнішньому рівні порівняно піддаються нормативні акти, трудове законодавство в цілому, різних країн (двох і більше), в межах однієї правової системи або різних, однієї і тієї ж правової сім'ї і т.д. Таке порівняння також важливо для визначення відповідності норм законодавства окремої країни нормам міжнародного права, в тому числі нормативним актам Міжнародної організації праці та Європейського Союзу.

Обравши об'єктом дослідження інститут трудового договору на базі єдиного нормативного акта – Трудового кодексу, порівняння його структури та змісту буде доречно у разі, якщо такого роду документ існує і в одній і в іншій країні. Оскільки такі нормативні акти були прийняті і діють в таких країнах, як Білорусь, Україна, Росія, Узбекистан, Киргизстан, Болгарія, Литва, Польща, Франція, Сальвадор, Чилі, в США (штат Каліфорнія). Отже, ці кодекси можуть бути досліджені як на рівні двох країн, так і групи країн, наприклад, на рівні країн, що входили колись до складу СРСР і сучасними європейськими державами.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що порівняльно-правовий метод займає важливе місце при дослідженні трудового законодавства різних країн. Проводячи такі дослідження потрібно пам'ятати навіщо, тобто з якою метою ми його проводимо, чітко обираючи об'єкт і рівні дослідження. І головне, порівняння проводиться не просто заради самого порівняння, не заради компіляції, а для вдосконалення національного трудового законодавства, з урахуванням його особливостей, визначення перспектив та напрямів подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Тихомиров А.Д. Юридическая компаративистика: философские, теоретические и методологические проблемы. – К.: Знання, 2005. – 334 с.

2. Лушников А.М. Сравнительное трудовое право и право социального обеспечения: историко-правовой очерк //Порівняльне правознавство Національної академії внутрішніх справ: сучасний стан і перспективи розвитку. Зб. статей /За ред. Ю.С.Шемшученка, Л.В.Губерської, І.С.Гриценка; упор. О.В.Кресін. – К.: Логос, 2009. – 712 с.

ВИДИ ПРИЧИННИХ ПОЯСНЕНЬ В КРИМІНАЛІСТИЦІ

Веліканов С.В.,

доцент кафедри криміналістики Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», кандидат юридичних наук, доцент

1. Причинне пояснення в криміналістиці надає розуміння якісних та кількісних характеристик певних причин утворення та існування об'єктів, явищ та процесів, пов'язаних із подією злочину. З урахуванням зазначеного видовий розподіл причинних пояснень зумовлено особливостями об'єкту теорії причинності в криміналістиці. За винятком непричинних відносин (часу, простору, співіснування, тотожності тощо) й відносин, визначених інтенціональністю злочинця та віктимністю потерпілого об'єкту теорії причинності в цілому кореспондує об'єкту криміналістики – механізму злочину та змістовній стороні процесу його встановлення.

2. Причинні пояснення механізму злочину в криміналістиці мають ретроспективний характер та спрямовані на пізнання подій минулого. Причинні пояснення цього виду складаються із експланансу та експланандуму, та можуть розглядатись у широкому та у вузькому сенсах. В широкому сенсі причинного пояснення експланандумом є слідова картина, що утворена злочинцем на матеріальних та ідеальних носіях, а експланансом – сукупність

всіх компонентів події злочину разом із обставинами, що впливали на слідову картину після завершення роботи механізму злочину.

У широкому сенсі причинні пояснення можуть бути розділені на групи в залежності від ступеня їх встановленості. Перша група складається з ймовірних причинних пояснень зв'язків між експланансом та експланандумом. Такі зв'язки, як правило, існують на початкових етапах розслідування, характеризуються недостатнім ступенем встановленості, потребують подальшої перевірки, та мають форму слідчих версій. Натомість в другій групі причинних пояснень ступінь встановленості якісних та кількісних характеристик певних причин зібраними на судовому розслідуванні відомостями є високим. Причинні пояснення другої групи є достовірним знанням у формі підтвердженого переконання.

Моделями причинних пояснень у широкому сенсі може бути сам контекст окремого злочину, структура криміналістичної характеристики злочинів певного роду, виду або підвиду, а також описані в науковій або методичній літературі певні причини, що через індуктивні узагальнення вважаються типовими для певних наслідків.

Причинне пояснення у вузькому сенсі охоплює безпосередні випадки слідоутворення. При цьому експланандумом є саме трасологічні, балістичні сліди, сліди вибуху, сліди матеріальної підробки документів, відображення ознак зовнішності на об'єктивних слідоносіях тощо. Причинні пояснення окремого характеру можуть бути отримані й щодо слідів пам'яті, почерку, змісту тексту, а також й відносно заподіяної злочином шкоди. Оскільки компоненти події-причини часто можуть зберігатись тривалий час та доступні для дослідження слідчим, тому у випадку причинного пояснення у вузькому сенсі компоненти події-причини входять до експланансу разом з іншими передумовами слідоутворення. Ще одним важливим компонентом експланансу є один або декілька законів природи, що безпосередньо визначають слідоутворення. Отже, причинне пояснення в криміналістиці у вузькому сенсі може базуватись на одному або декількох законах природи (дедуктивно-номологічна модель) або на складній взаємодії великого числа законів (модель статистичної релевантності).

3. Другий вид причинних пояснень зумовлений змістовною стороною процесу встановлення механізму злочину та є основною застосування криміналістичних рекомендацій. Такі причинні роз'яснення спрямовані саме на отримання прогнозованих та передбачуваних результатів.

Експлананс цього виду причинних пояснень складається з низки передумов, необхідних для ефективної роботи із слідами. Так, наприклад, виявлення слідів пальців рук на вогнепальній зброї з використанням парів ціанакрилату потребує наявності пластикового боксу достатнього розміру, генераторів відповідно парів ціанакрилату та водяного пару. Означені технічні засоби, а також хімічна властивість швидкої полімеризації ціанакрилату в присутності води утворюють експлананс причинного пояснення. Експланандумом в даному випадку буде виявлений, зафіксований та вилучений слід як результат застосування криміналістичних рекомендацій по роботі із слідами.

Отже, причинне пояснення застосування криміналістичних рекомендацій щодо добре передбачуваних закономірностей теж може базуватись на дедуктивно-номологічній моделі або, в разі впливу великого числа факторів, на моделі статистичної релевантності. Однак, з урахуванням істотної ролі рефлєкторних та вольових компонентів на отримання передбачуваних результатів, причинні пояснення мають обмежене застосування щодо криміналістичних рекомендацій по роботі зі слідами пам'яті при складанні «словесного портрету», аналізі почерку тощо. Є обмеженим застосування

причинних пояснень й у тактиці окремих слідчих дій, наприклад, при встановленні мотивів певної поведінки особи при взаємодії із слідчим.

4. Виокремлення видів та груп причинних пояснень, встановлення їх відмінностей та характеристик, дозволить уточнити криміналістичні знання про механізм злочину, а також допоможе у вдосконаленні засобів протидії злочинності.

СОЦІАЛЬНО – ПРАВОВА ПРИРОДА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Яременко О.І.,

доцент кафедри правознавства Вінницького державного педагогічного університету, кандидат наук з державного управління, доцент

Право поширює свою регулятивну дію на різноманітні суспільні відносини, що виникають в результаті соціальної активності людини. Зовнішня активність людини кваліфікується правовою наукою різними поняттями, базовими серед яких є категорія «соціальна діяльність».

Наукове дослідження феномену соціальної діяльності було започатковане вченими в галузі філософії, психології, соціології. Зокрема, Буєва Л.П. розглядає соціальну діяльність як різносторонній процес створення суспільним суб'єктом умов для свого існування і розвитку, як процес перетворення соціальної реальності у відповідності із суспільними потребами, цілями і завданнями [1, с. 102].

Методологічною основою класифікації соціальної діяльності є положення про те, що ключовою характеристикою будь – якої діяльності є її предметність. Як зазначає Леонтьєв А.Н., головне, що відрізняє одну діяльність від іншої, полягає у відмінності їх предметів, адже саме предмет діяльності і надає їй певну спрямованість. При цьому, предмет діяльності може бути як матеріальним, так і ідеальним, існуючим у об'єктивній формі чи в свідомості та уявленні людини [2, с. 39].

Незважаючи на те, що інформація є важливим і необхідним елементом будь – якої діяльності людини, суспільства і держави, тривалий час науковці не виділяли інформаційну діяльність в окремий вид, а розглядали її виключно в рамках духовної діяльності. Так, Уледов А.К., контури інформаційної діяльності окреслив поняттями «духовно – теоретична діяльність» та «духовно – практична діяльність». Під духовно – теоретичною він розуміє діяльність щодо створення ідей, поглядів, оцінок, уявлень, а під духовно – практичною – діяльність щодо інтеграції створених духовних цінностей в свідомість людей [3, с. 68].

В той же час, ряд вчених вже в 70 – х роках 20 – го століття виділяли інформаційну діяльність в специфічний вид суспільної духовної діяльності, розуміючи під нею процеси виробництва, розповсюдження, розподілу та споживання інформації [4, с. 115].

Поступова зміна співвідношення основних складових соціальної діяльності людини на користь інформації обумовила необхідність правового регулювання інформаційної діяльності. Одним із перших науковців, який окреслив найбільш важливі для юридичної науки загальні закономірності інформаційної діяльності був Венгеров А.Б. Його теорія базується на тому, що на певному етапі розвитку суспільства для юридичної науки, поряд з проблемою співвідношення права, держави і економіки, важливою стає проблема співвідношення права, держави та інформації. При цьому, важливе соціальне значення інформаційної діяльності він пов'язував перш за все із сферою державного управління [5, с. 78].

На сьогодні одним із головних пріоритетів України є прагнення побудувати інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і